T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 23.10.2026
Sayı : 3430

51954

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet ŞİMŞEK tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.23.10.2026

Gülcan KIŞ
Mersin Milletvekili

Türkiye'de küçük esnaf ve işletmeler, son yıllarda artan üretim ve işletme maliyetleri, yüksek kira bedelleri, enerji giderleri, finansmana erişimde yaşanan güçlükler ve daralan alım gücü nedeniyle ekonomik faaliyetlerini sürdürmekte zorlanmaktadır. Bu koşullar, esnafın yalnızca ticari faaliyetlerini değil, vergi yükümlülüklerini zamanında yerine getirebilme kapasitesini de doğrudan etkilemektedir.

Özellikle küçük ölçekli işletmeler açısından vergi borçlarına uygulanan gecikme faizi ve gecikme zamları, mevcut borç yükünü artırmakta; ödeme güçlüğü yaşayan işletmelerin borçlarını kapatmasını daha da zorlaştırabilmektedir. Vergi borçları nedeniyle uygulanan banka hesaplarına haciz, elektronik haciz ve diğer tahsilat işlemleri ise işletmelerin nakit akışını ve ticari faaliyetlerini sürdürebilme imkânlarını etkileyebilmektedir.

Geçmiş yıllarda uygulanan vergi yapılandırmalarına rağmen çok sayıda mükellefin borçlarını ödemekte güçlük çektiğine ilişkin esnaf ve meslek kuruluşlarınca dile getirilen sorunlar, mevcut yapılandırma ve tahsilat politikalarının etkinliğinin değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

Diğer taraftan, ekonomik faaliyetini sürdürmeye çalışan küçük işletmelerin vergi borçları nedeniyle kamu ihalelerine katılım, kredi kullanımı, teşvik ve desteklerden yararlanma gibi alanlarda karşılaşabildiği güçlükler, borçluluğun yalnızca mali değil, ekonomik faaliyetlerin devamlılığı bakımından da sonuçlar doğurduğunu göstermektedir.

Mersin gibi ticaret, tarım, turizm, lojistik ve küçük ölçekli işletmelerin ekonomik yaşamda önemli yer tuttuğu illerde esnafın vergi borçluluğu, yapılandırma imkânlarından yararlanma durumu ve uygulanan tahsilat işlemlerinin ayrıca değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

Bu çerçevede küçük esnaf ve işletmelerin vergi borçlarının boyutunun, gecikme nedeniyle oluşan ek mali yüklerin, yapılandırma uygulamalarının sonuçlarının ve vergi borçları nedeniyle gerçekleştirilen haciz işlemlerinin somut verilerle ortaya konulması gerekmektedir.

Bu kapsamda;

1. 2023–2026 yılları arasında Türkiye genelinde vergi borcu bulunan faal gelir vergisi mükellefi, basit usule tabi mükellef ve küçük ölçekli kurumlar vergisi mükellefi sayısı kaçtır? Bu sayıların yıllara ve mükellefiyet türlerine göre dağılımı nedir?
2. Söz konusu dönemde vergi borcu bulunan faal mükelleflerin toplam borç tutarı ne kadardır? Bu tutarın ne kadarı vergi aslı, ne kadarı gecikme faizi, gecikme zammı ve diğer ferî alacaklardan oluşmaktadır?
3. Vergi borcu bulunan mükelleflerin borç tutarlarına göre dağılımı nedir? Borcu 50 bin TL'nin altında, 50–100 bin TL, 100–250 bin TL, 250–500 bin TL, 500 bin–1 milyon TL ve 1 milyon TL'nin üzerinde olan mükellef sayısı kaçtır?
4. 2023–2026 yılları arasında vergi borcu nedeniyle hakkında cebrî tahsilat işlemi başlatılan faal mükellef sayısı kaçtır? Bu işlemlerin yıllara göre dağılımı nedir?
5. Aynı dönemde vergi borçları nedeniyle kaç mükellefin banka hesaplarına elektronik haciz uygulanmıştır? Kaç mükellefin taşınır veya taşınmaz mal varlığına haciz konulmuştur?
6. Vergi borcu nedeniyle banka hesaplarına elektronik haciz uygulanan faal küçük işletmelerin kaçında haciz işlemi sonradan kaldırılmıştır? Haczin kaldırılma nedenleri nelerdir?
7. Vergi borcu nedeniyle uygulanan haciz ve elektronik haciz işlemlerinin işletmelerin ticari faaliyetlerini sürdürebilmesi üzerindeki etkisine ilişkin Bakanlığınız tarafından herhangi bir değerlendirme veya etki analizi yapılmış mıdır?
8. 7440 sayılı Kanun ve önceki yapılandırma düzenlemeleri kapsamında 2023–2026 yılları arasında kaç faal esnaf ve küçük işletme mükellefi vergi borçlarını yapılandırmıştır? Yapılandırılan toplam borç tutarı ne kadardır?
9. Yapılandırma düzenlemelerinden yararlanan mükelleflerin kaçı ödeme yükümlülüklerini tamamen yerine getirmiştir? Kaç mükellefin yapılandırması ödeme koşullarının yerine getirilememesi nedeniyle bozulmuştur?
10. Yapılandırması bozulan mükelleflerin toplam borç tutarı ne kadardır? Bu mükelleflerin yeniden yapılandırma veya tecil ve taksitlendirme imkânlarından yararlanabilmesine yönelik bir çalışma bulunmakta mıdır?
11. 2023–2026 yılları arasında 6183 sayılı Kanun kapsamında vergi borçları için tecil ve taksitlendirme talebinde bulunan mükellef sayısı kaçtır? Bu başvuruların kaçı kabul edilmiş, kaçı reddedilmiştir?
12. Tecil ve taksitlendirme başvurularının reddedilmesinde en sık karşılaşılan gerekçeler nelerdir? Küçük esnafın ödeme gücü ve işletme ölçeği değerlendirme kriterleri arasında yer almakta mıdır?
13. Vergi borçları nedeniyle faal işletmelerin kamu desteklerinden, teşviklerden veya kamu ihalelerinden yararlanamamasına ilişkin Bakanlığınızın kayıtlarında herhangi bir veri bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa bu durumdan etkilenen mükellef sayısı kaçtır?
14. 2023–2026 yılları arasında vergi borcu bulunan faal mükelleflerden kaçının mükellefiyeti sonraki dönemde sona ermiştir? Bunların kaçında terk tarihinde ödenmemiş vergi borcu bulunmaktadır?
15. Vergi borcu nedeniyle faaliyetini sonlandıran işletmelerin sayısına ilişkin Bakanlığınız tarafından ayrı bir istatistik tutulmakta mıdır? Tutulmuyorsa bu durumun nedenlerine ilişkin bir değerlendirme yapılmış mıdır?

16. Vergi borçlarının tahsilinde küçük esnaf ve işletmelerin faaliyetlerini sürdürebilmelerini gözeten, işletmenin nakit akışına ve ödeme kapasitesine dayalı farklılaştırılmış bir tahsilat veya taksitlendirme modeli üzerinde çalışılmakta mıdır?
17. Vergi borçlarına uygulanan gecikme zammı ve tecil faizi oranlarının küçük işletmeler üzerindeki etkisine ilişkin Bakanlığınız tarafından herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmışsa ulaşılan sonuçlar nelerdir?
18. Mersin ilinde 2023–2026 yılları arasında vergi borcu bulunan faal gelir vergisi, basit usul ve küçük ölçekli kurumlar vergisi mükellefi sayısı kaçtır? Bu mükelleflerin toplam borç tutarı ne kadardır?
19. Aynı dönemde Mersin'de vergi borcu nedeniyle kaç mükellef hakkında haciz veya elektronik haciz işlemi uygulanmıştır? Bu işlemlerin yıllara ve ilçelere göre dağılımı nedir?
20. Mersin'de 7440 sayılı Kanun ve diğer yapılandırma düzenlemelerinden yararlanan mükellef sayısı kaçtır? Yapılandırılan borç tutarı, tahsil edilen tutar ve ödeme koşullarının yerine getirilememesi nedeniyle bozulan yapılandırma sayısı nedir?
21. Mersin'de 2023–2026 yılları arasında vergi borçları için tecil ve taksitlendirme talebinde bulunan mükelleflerin kaçı olumlu, kaçı olumsuz yanıt almıştır? Ret gerekçelerinin dağılımı nedir?
22. Küçük esnaf ve işletmelerin biriken vergi borçlarının ekonomik faaliyetlerini sürdürebilmelerini engellememesi amacıyla, gecikme ferîlerinin yeniden değerlendirilmesi, ödeme gücüne dayalı taksitlendirme veya yeni bir yapılandırma düzenlemesi hazırlanması yönünde Bakanlığınızın çalışması bulunmakta mıdır?